

28.4.2025

JulkICT

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmä, 8. kokous

Aika keskiviikko 23.4.2025 klo 9:30-11:00

Paikka Microsoft Teams

Osallistujat	Jarkko Levasma, pj.	valtiovarainministeriö
	Katja Väänänen	valtiovarainministeriö
	Timo Kievari	liikenne- ja viestintäministeriö
	Jukka Haapamäki	opetus- ja kulttuuriministeriö
	Teemupekka Virtanen	sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
	Niina Etelävuori	työ- ja elinkeinoministeriö
	Pekka Rehn	Digi- ja väestötietovirasto
	Riikka Noponen	valtiovarainministeriö
	Anna-Riikka Pouttu	valtiovarainministeriö
	Teemu Kääriäinen	valtiovarainministeriö
Poissa	Laura Kolinen	valtiovarainministeriö
	Päivi Anttila	valtiovarainministeriö
	Leo Hämäläinen	sisäministeriö
	Aleksi Yrttiaho	sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
	Petteri Ohvo	työ- ja elinkeinoministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 09:30.

2. Esityslistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin ohjausryhmän kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen (kirjallinen sähköpostikokous 19.3.2025) pöytäkirja.

3. Hankkeen tilannekatsaus

Noponen esitteli Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen yleistilannetta. Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajuuskaudella toteutettava projekti yhteisen sertifiointikriteeristön luomiseksi Pohjoismaiden ja Baltian maiden välille on käynnistetty yhdessä Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) kanssa. Uudistettua eIDAS-asetusta täydentävää hallituksen esitystä sekä kansallista lompakkoekosysteemikuvausta on valmisteltu tiiviisti. Virastoille myönnettäviä rahoituspäätöksiä valmistellaan, ja sidosryhmäyhteistyö on ollut aktiivista. Hallituksen esityksen valmisteluaikataulu on tiivis, minkä

lisäksi lompakon toteuttamiseen tarvittavat standardit eivät ole vielä valmistuneet. Tulevalla kaudella valmistaudutaan lähestyvään lausuntokierrokseen sekä järjestetään tilannekuvatilaisuus. Lainsäädäntötyöryhmän työskentely päättyy kesäkuun loppuun.

Digi- ja väestötietovirastossa (DVV) on osallistuttu eIDAS-yhteistyöryhmän alaisen työryhmän työskentelyyn ja ratkaisuarkkitehti on rekrytoitu. Kuluvalle kaudella valmistellaan erityisesti kuvauksia mm. avainsäilöratkaisusta, lompakkototeutuksesta sekä henkilöllisyyden linkittämisen tuottamisesta. Lompakon suunnittelu etenee, mutta on hieman viivästynyt resurssihaasteiden vuoksi. Tulevalla kaudella työstedetään mm. lompakkoratkaisujen markkinakartoitusta.

Poliisihallituksessa tekninen hankepäällikkö on aloittanut työskentelyn, mutta muut rekrytoinnit ovat vielä käynnissä. Kuluvalle kaudella on tarkoitus valita järjestelmätoimittaja. Rekrytointiprosessin kesto on viivästyttänyt hankkeen etenemistä. Tulevalla kaudella käynnistetään tiedonhallintalain mukaisten muutosvaikutusten sekä tietosuoja-vaikutusten arvioinnit. Lisäksi järjestelmätoimittajan kanssa on tarkoitus käynnistää yhteistyö.

Tiedusteltiin lausuntopalautteen käsittelystä ohjausryhmässä lainsäädäntötyöryhmän työskentelyn päättymisen jälkeen. Lausuntopalaute ja siitä seuraavat linjaukset jatkovalmisteluun on tarkoitus käsitellä ohjausryhmässä syyskaudella. Todettiin, että lainsäädäntötyöryhmän jäsenten asiantuntemusta on tarkoitus hyödyntää jatkovalmistelussakin. Lisäksi tuotiin esiin, että sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnistetty selvitys siitä, minkälaisia lompakkoon liittyviä hankkeita Euroopassa on käynnissä sote-sektorilla.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

4. Katsaus lainsäädäntöehdotuksiin lausuntokierrosta varten

Kolinen kävi läpi uudistettua eIDAS-asetusta täydentävän hallituksen esityksen lainsäädäntöehdotuksia. Keskeistä on uusi niin kutsuttu eIDAS-laki, johon on koottu kaikki vanhaa eIDAS-asetusta täydentävä sääntely sekä uutta eIDAS-muutosasetusta täydentävä sääntely. Näin ollen kaikki eIDAS-asetusta koskevat asiat sisältyisivät uuteen eIDAS-lakiin, ja nykyiseen tunnistuslakiin säilyisi kansallinen vahvan sähköisen tunnistamisen sääntely. eIDAS-lain lisäksi laaditaan sisäministeriön toimesta uusi laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta, sekä tehdään joitain kansallisen vahvan sähköisen tunnistamisen turvallisuutta parantavia muutoksia tunnistuslakiin. Keskeinen osa eIDAS-lain sisällöstä koostuu tehtävien osoittamisesta eri viranomaisille. Lisäksi siinä säädettäisiin mm. eurooppalaisen lompakon rekisterinpidosta ja tietojen itsehallittavuudesta, lompakon käyttäjän vastuista, lompakon käyttöönotosta alaikäisen toimesta, asiointipalvelujen velvollisuudesta hyväksyä lompakko sekä luottamuspalvelujen hallinnollisista seuraamusmaksuista. Tarkoituksena olisi käynnistää lausuntokierros kesäkuussa ja lausuntoaika jatkuisi elokuun loppuun. Hallituksen esitys on tarkoitus käsitellä kokonaisuudessaan ohjausryhmässä kesäkuussa.

Keskustelussa todettiin, että 13 vuoden ikäraja lompakon itsenäiseen käyttöönottoon vaikuttaa perustellulta. Lainsäädäntöehdotusten kokonaisuutta pidettiin tasapainoisena.

Hyväksyttiin lainsäädäntöehdotukset lähetettäväksi lausuntokierrokselle.

5. Kansallisen lompakkoekosysteemikuvauksen päälinjat

Kääriäinen kävi läpi kansallisen lompakkoekosysteemikuvauksen päälinjoja. Ekosysteemikuvaus on toiminnallisen työryhmän tuotos, joka täydentää hallituksen esitystä. Sen tarkoituksena on antaa käytännönläheinen yleiskuva lompakkoekosysteemistä, sen rooleista ja vastuista, sekä lompakon hyödyntämisen edellytyksistä ja eduista. Ekosysteemikuvauksessa esitellään lompakon peruseriaatteet ja kuvataan myös turvallisuuden ja sertifiointin näkökulmia. Asiointipalveluiden osalta tuodaan esiin sähköisen ja käyntiasioinnin periaatteita, luottavien

osapuolten rekisteröintiä sekä yksityisen sektorin toimintatapoja tilanteissa, joissa lompakkoa hyödynnetään vahvan sähköisen tunnistamisen välineenä. Todisteiden osalta kuvataan mm. todisteiden liikkeellelaskua sekä todisteiden tietojen ajantasaisuuden varmistamista. Lisäksi ekosysteemikuvauksessa kuvataan mm. tietoturvapoikkeamisen käsittelyä, lompakon valvontatoimenpiteitä sekä annetaan korkean tason yleiskuva lompakkoekosysteemiin muodostuvista rooleista.

Keskustelussa tuotiin esiin, että kansalaiset ovat lompakon laajan käytön näkökulmasta tärkeä ryhmä lompakkoekosysteemissä olevien toimijoiden lisäksi. Viestintään onkin tärkeää kiinnittää huomiota käyttöönoton lähestyessä.

Hyväksyttiin kansallisen lompakkoekosysteemikuvauksen päälinjat lähetettäväksi lausuntokierrokselle.

6. Riskienhallinta

Kääriäinen kävi läpi eIDAS-hankkeen riskienhallintaa ja erityisesti toiminnallisen toteutuksen ratkaisukuvauksiin liittyvää riskiä. Riskien kokonaismäärä on laskenut hieman, kun osa riskeistä on siirtynyt strategiselta tasolta koordinoivalle tasolle. Merkittävien riskien määrä on kasvanut kahdeksasta yhdeksään, mutta osaa saadaan vähennettyä kevään aikana ratkaisukuvausten valmistumisen myötä. Ratkaisukuvausten puutteeseen liittyvä riski on todennäköinen ja paikoin toteutunut. Ratkaisukuvausten tuottaminen on viivästynyt mm. täytäntöönpanoasetusten, standardien ja arkkitehtuuriviitekehyksen viivästymisten takia. Ratkaisukuvauksia tarvitaan, jotta hallituksen esityksen säädösehdotuksia voidaan katselmoida. Ratkaisukuvausten puutteesta voi seurata mm. se, että hallituksen esityksen kirjaukset eivät vastaa sitä, miten toiminnallinen toteutus tulisi toteuttamaan. Ratkaisukuvausten laatimiselle asetettua aikataulua ja niiden valmistumista seurataan aktiivisesti.

Keskustelussa tuotiin esiin, että lompakon laajan käytön myötä myös lompakon tuomat hyödyt laajenevat. DVV:llä on keskeinen osa täytäntöönpanoasetusten ja ratkaisukuvausten valmistelussa. eIDAS-hankkeen ensisijaisena tavoitteena on uudistetun eIDAS-asetuksen asettamien velvoitteiden täyttäminen niille asetetussa määräajassa, mutta katseen on hyvä olla myös pidemmällä tähtäimellä. Lompakon käyttöönoton olisi hyvä olla käyttäjän näkökulmasta vaivatonta.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

7. Muut esille tulevat asiat

Tuotiin esiin sosiaali- ja terveyssektorilla ilmenevä tarve julkisen ja yksityisen palvelun vahvan sähköisen tunnistamisen federoinnista, ja voisiko lompakkoa hyödyntää tällaisessa tapauksessa. Todettiin, että lompakon hyödyntäminen olisi tällaisissa tilanteissa mahdollista. Keskusteltiin toukokuun ylimääräisen ohjausryhmän kokouksen sisällöstä. Kokouksessa on tarkoitus käsitellä digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen lainsäädäntöehdotukset.

8. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraavat kokoukset järjestetään:

- ti 13.5.2025 (ylimääräinen ohjausryhmän kokous)
- ke 4.6.2025

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:40.